

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і
менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« » 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНТРОЛІНГ

галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування

спеціальність 5.03060101 Організація виробництва

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 054314
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2017

Київ – 2017 рік

Робоча програма «Контролінг» для студентів галузі знань 0306 Менеджмент і адміністрування спеціальності 5.03060101 Організація виробництва

Розробник: Кравець С.Г., викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту
Протокол від 11 січня 2017 р. № 6

Голова циклової комісії О.В. Головчанська

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 0306 Менеджмент і адміністрування	За вибором
Модулів – 2	Спеціальність: 5.03060101 Організація виробництва	Рік підготовки: 4-й
Змістових модулів – 2		Семестр: 8-й
Загальна кількість годин - 108		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст	Лекції : 22 год.
		Семінарські: 20 год.
		Модульна контрольна робота: 6 год.
		Самостійна робота: 48 год.
		Індивідуальні: 12 год.
		Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Контролінг» є здобуття необхідних теоретичних знань та практичних навичок із концептуальних засад управління сучасним підприємством на основі принципів контролінгу, координації і спрямування діяльності різних служб та підрозділів підприємства на досягнення оперативних та стратегічних цілей.

Основним **завданням** є оволодіння знаннями з концепції контролінгу та навичками використання методів контролінгу в управлінні підприємством для забезпечення його прибутковості на основі прийняття ефективних управлінських рішень.

У студентів мають бути сформовані такі предметні **компетентності**:

- демонструвати знання теоретичних основ контролінгу;
- адаптувати систему контролінгу до умов підприємства;
- використовувати центри відповідальності для покращення якості управління на підприємстві;
- демонструвати навички використання методів оперативного контролінгу;
- використовувати необхідні методи стратегічного контролінгу;
- організувати бюджетний контроль і управління на підприємстві;
- аналізувати відхилення в бюджетуванні на підприємстві;
- використовувати методи оперативної та стратегічної діагностики в системі контролінгу;
- аналізувати інвестиційні проекти та обирати найбільш перспективні;
- організувати систему контролінгу на підприємстві;
- визначати критерії прийняття управлінських рішень в контролінгу та приймати рішення на основі ревалентності інформації.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи контролінгу.

Тема 1. Поняття, суть та принципи контролінгу.

Тема 2. Види та об'єкти контролінгу.

Тема 3. Центри відповідальності як об'єкти контролінгу.

Модуль 2. Практична реалізація контролінгу.

Тема 4. Оперативний аналіз та методи оперативного контролінгу.

Тема 5. Стратегічний аналіз та методи стратегічного контролінгу.

Тема 6. Система бюджетування на підприємстві.

Тема 7. Управлінський облік як основа контролінгу.

Тема 8. Методичний інструментарій контролінгу.

Тема 9. Контролінг інвестиційних проектів.

Тема 10. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві.

Тема 11. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		Л.	С.	І.	СР.	МКР.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Теоретичні основи контролінгу.						
Тема 1. Поняття, суть та принципи контролінгу.	6	2			4	
Тема 2. Види та об'єкти контролінгу.	8	2	2		4	
Тема 3. Центри відповідальності як об'єкти контролінгу.	10	2	2	2	4	
Модульний контроль	2					2
Усього за модулем	26	6	4	2	12	2
Модуль 2. Практична реалізація контролінгу.						
Тема 4. Оперативний аналіз та методи оперативного контролінгу.	8	2	2		4	
Тема 5. Стратегічний аналіз та методи стратегічного контролінгу.	10	2	2	2	4	
Тема 6. Система бюджетування на підприємстві.	10	2	2	2	4	
Тема 7. Управлінський облік як основа контролінгу.	8	2	2		4	
Модульний контроль	2					2
Тема 8. Методичний інструментарій контролінгу.	11	2	2	2	5	
Тема 9. Контролінг інвестиційних проектів.	11	2	2	2	5	
Тема 10. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві.	9	2	2		5	
Тема 11. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень.	11	2	2	2	5	
Модульний контроль	2					2
Усього за модулем	82	16	16	10	36	4
Усього годин	108	22	20	12	48	6

2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види контролінгу та їх характеристика.	2
2	Концепція обліку відповідальності в контролінгу.	2
3	Методика оперативного контролінгу.	2
4	Методика стратегічного контролінгу.	2
5	Оперативний аналіз відхилень в бюджетуванні.	2
6	Організація управлінського обліку в контролінгу.	2
7	Методи оперативної та стратегічної діагностики підприємства в системі контролінгу.	2
8	Контролінг інвестиційних проектів.	2
9	Система контролінгу на підприємстві.	2
10	Контролінг у системі прийняття управлінських рішень.	2
Разом		20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Принципи організації контролінгу на підприємстві.	4	5
2	Порівняльна характеристика оперативного та стратегічного контролінгу.	4	5
3	Вимоги до організації центрів відповідальності на підприємстві.	4	5
4	АВС-аналіз.	4	5
5	Аналіз сильних та слабких сторін підприємства.	4	5
6	Види бюджетів на підприємстві.	4	5
7	Системи обліку «стандарт-костинг» та «директ-костинг».	4	5
8	Ефективність стратегії підприємства. Аналіз беззбитковості.	5	5
9	Поняття, види та особливості інвестиційних проектів.	5	5
10	Інформаційні потоки в системі контролінгу.	5	5
11	Характеристика управлінських рішень та їх класифікація.	5	5
Разом		48	55

Навчально-методична карта дисципліни «Контролінг»

Разом: 108 год., лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год., індивідуальна робота – 12 год., самостійна робота – 48 год., підсумковий контроль – 6 год.

Назва модуля	Теоретичні основи контролінгу.			Практична реалізація контролінгу.								
Кількість балів	65 бал			186 бал								
Теми лекцій	Поняття, суть та принципи контролінгу.	Види та об'єкти контролінгу.	Центри відповідальності як об'єкти контролінгу.	Оперативний аналіз та методи оперативного контролінгу.	Стратегічний аналіз та методи стратегічного контролінгу.	Система бюджетування на підприємстві.	Управлінський облік як основа контролінгу.	Методичний інструментарій контролінгу.	Контролінг інвестиційних проєктів.	Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві.	Контролінг у системі прийняття управлінських рішень.	
Відвідування лекцій	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	
Теми семінарських		Види контролінгу та їх характеристика.	Концепція обліку відповідальності в контролінгу.	Методика оперативного контролінгу.	Методика стратегічного контролінгу.	Оперативний аналіз відхилень в бюджетуванні.	Організація управлінського обліку в контролінгу.	Методи оперативної та стратегічної діагностики підприємства в системі контролінгу.	Контролінг інвестиційних проєктів.	Система контролінгу на підприємстві.	Контролінг у системі прийняття управлінських рішень.	
Відвідування та робота на СЗ		10+1=11	10+1=11	10+1=11	10+1=11	10+1=11	10+1=11	10+1=11	10+1=11	10+1=11	10+1=11	
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Види поточного контролю	МКР №1 – 25 балів			МКР №2 – 25 балів				МКР №3 – 25 балів				
Підсумковий контроль	Екзамен (251 балів/60)=4,18 коефіцієнт											

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Контролінг» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи
1. Відвідування лекцій	1
2. Відвідування семінарів (практичних)	1
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10
5. Виконання модульної контрольної роботи	25

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповідь, повідомлення, дискусія.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

10. Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- демонструє знання теоретичних основ контролінгу;
- адаптує систему контролінгу до умов підприємства;
- використовує центри відповідальності для покращення якості управління на підприємстві;
- демонструє навички використання методів оперативного контролінгу;
- використовує необхідні методи стратегічного контролінгу;
- організовує бюджетний контроль і управління на підприємстві;
- аналізує відхилення в бюджетуванні на підприємстві;
- використовує методи оперативної та стратегічної діагностики в системі контролінгу;
- аналізує інвестиційні проекти та обирає найбільш перспективні;
- організовує систему контролінгу на підприємстві;
- визначає критерії прийняття управлінських рішень в контролінгу та приймати рішення на основі ревалентності інформації.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

													екзамен	сума		
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2												
T1	T2	T3	МКР 1	T4	T5	T6	T7	МКР 2	T8	T9	T10	T11			МКР 3	
6	17	17	25	17	17	17	17	25	17	17	17	17	25	40	100	
251															40	100

Коефіцієнт – 4,18

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок
C	75-81	Добре – в цілому дорий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

12. Рекомендована література

Базова

1. Маркіна, І. А. Контролінг для менеджерів: навчальний посібник / І. А. Маркіна, О. М. Таран-Лала, М. В. Гунченко. - Київ : Центр учбової літератури, 2013. - 304 с.
2. Брітченко І.Г., Князевич А.О. Контролінг : навч. посіб. / І. Г. Брітченко, А. О. Князевич. – Рівне : Волинські обереги, 2015. – 280 с.
3. Контролінг як технологія управління фінансовими та нефінансовими структурами / [Колодізев О. М., Чмутова І. М., Азізова К. М., Максимова М. В.]. — Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. — 346 с.
4. Цьохла, Світлана Юріївна. Контролінг: [навч. посіб. для студ. екон. напрямів підготовки ден. та заоч. форм навч.] / Цьохла С. Ю., Плугарь О. В., Абаєва І. В. ; М-во освіти і науки України, Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. — Сімф. : АРІАЛ, 2013. — 169 с.

Допоміжна

1. Базась, Микола Федорович. Теоретико-методологічні засади внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та контролінгу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. Ф. Базась ; ред. І. В. Хронюк ; Міжрегіональна академія управління персоналом. - Київ : МАУП, 2007. - 240 с.
2. Лозовицький, Дмитро Сергійович. Контролінг: навч. посіб. / Д. С. Лозовицький ; Львів. держ. ун-т внутр. справ, Ін-т права, психології та економіки. — Львів : ЛьвДУВС, 2012. — 239 с.
3. Іванова, Валентина Йосипівна. Контролінг: навч. посіб / Іванова В. Й., Яковенко К. В., Томах В. В. ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ІНЖЕК, 2011. — 135 с.